

ANALIZA REZULTATA LOKALNIH IZBORA U PETNJICI, MOJKOVCU I CETINJU

Politička i institucionalna kriza, kompromitovanje i prepucavanje predstavnika parlamentarne većine, ad hoc odluke i nedosljednost u stavovima i postupcima samo su neke od karakteristika političko-društvenog ambijenta koji su prethodili i u kojima su se održali lokalni izbori u Petnjici, Mojkovcu i Cetinju. Rješavanje ove krize, u kojoj se Crna Gora nalazi, i dalje se ne nalazi visoko na agendi partija parlamentarne većine pa ovakva situacija rezultira u stagnaciju društva i sveopštenu društvenu apatiju.

Nedovoljna politička volja i nesaglasje partija parlamentarne većine u vezi sa reformom izbornog zakonodavstva i izboru predsjednika Državne izborne komisije (DIK) negativno se odrazilo na postupak sprovođenje lokalnih izbora u Petnjici, Mojkovcu i Cetinju.

Neimenovanje predsjednika DIK-a¹, imalo je za posljedicu da proces žalbe na odluke opštinskih izbornih komisija nije bio moguć jer se prema Poslovniku o radu DIK-a sazivaju sjednice isključivo sa predsjednikom. Usljed nemogućnosti formiranja biračkih mjesta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija pravo glasa zatvorenika i pritvorenika su dovedena u pitanje jer su oni mogli ostvariti svoje pravo glasa isključivo u mjestu prebivališta ili putem pisma ukoliko za to izraze namjeru. Takođe, po prvi put nezavisni posmatrači nijesu dobili akreditacije za praćenje izbora.

Predstavnici nove vlasti, po gotovo istim modelima, pokušavaju doći do novog biračkog tijela a ostali politički akteri da što je više moguće zadrže one rezultate koje su imali u prošlosti. Institucionalna prednost Demokratske partije socijalista (DPS), koja je bila prepoznata i od strane međunarodnih organizacija kroz prethodne izborne cikluse, počela je da slabi u korist određenih konstituenata nove parlamentarne većine kroz zapošljavanje „po dubini“, ali i razrješenjima kadrova nekadašnje vlasti odnosno imenovanjima kadrova nove vlasti po upravnim odborima i rukovodećim pozicijama državnih preduzeća i javnih ustanova.

Članom 27. Zakona o izboru poslanika i odbornika predviđeno je da Opštinska izborna komisija ima svoju internet stranicu na kojoj odmah objavljuje sve akte i podatke od značaja za sprovođenje izbora, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu. Za razliku od Izborne komisije Prijestonice Cetinje koja je uredno ažurirala internet stranicu² i objavila sve akte i podatke, Opštinska izborna komisija Petnjice nije objavila nijedan podatak u vezi sa privremenim rezultatima izbora³. Opštinska izborna komisija Mojkovca objavila je konačne rezultate izbora za izbor odbornika u Skupštini Opštine Mojkovac, ali ne i privremene rezultate izbora⁴.

Rezultati izbora u ove dvije opštine i Prijestonicu predstavljaju nastavak povećanog stepena nezadovoljstva građana vlašću i opozicijom jer su nacionalno-identitetska obilježja i partijski interesi ostali u fokusu nasuprot usmjerenja na rješavanje ključnih egzistencijalnih pitanja i poboljšanje životnog standarda građana. S toga, ukupno gledano, nijedna politička partija ili koalicija koja je učestvovala na ovim izborima ne može biti zadovoljna ostvarenim rezultatima jer partije vlasti i opozicije bilježe negativan trend rasta biračkog tijela.

¹ Tri dana nakon održanih parlamentarnih izbora je imenovan Nikola Mugoša za predsjednika Državne izborne komisije na predlog Administrativnog odbora

² Internet stranica Izborne komisije Prijestonice Cetinje - <https://cetinje.dik.co.me/izbori/za-odbornike-u-so/2021-god/rezultati/>, pristupano 9. decembra 2021. godine u 13.08 h

³ Internet stranica Opštinske izborne komisije Petnjice - <https://petnjica.dik.co.me/izbori/za-odbornike-u-so/2021-god/rezultati/>, pristupano 9. decembra 2021. u 10.45 h

⁴ Internet stranica Opštinske izborne komisije Mojkovca - <https://mojkovac.dik.co.me/izbori/za-odbornike-u-so/2021/rezultati-2/>, pristupano 9. decembra 2021. godine u 12.40 h

U ovoj analizi predstavljeni su određeni aspekti rezultata održanih lokalnih izbora 2021. godine⁵ i 2017. kao i parlamentarnih 2020. godine pojedinačno po opštinama, kao i zbirno za sve tri opštine u odnosu na partije vlasti i opozicije sa ciljem jasnijeg pregleda kretanja biračkog tijela, posebno nakon parlamentarnih izbora.

OPŠTINA PETNJICA

Uprkos stalnim zamjerkama da opština Petnjica i osam godina od svog osnivanja nema riješena pitanja koja su od izuzetne važnosti za njene građane, te da u najvećoj mjeri za obavljanje svakodnevnih aktivnosti zavise od odlaska u susjednu opštinu, apsolutna vlast DPS-a je kontinutet. Broj birača u ovoj opštini kreće oko šest hiljada, u svim dosadašnjim izbornim ciklusima za lokalni ili nacionalni nivo. S obzirom da znatan broj građana ove opštine privremeno boravi u inostranstvu, izlaznost uvijek bude nešto ispod 50 % zbog čega pripada redu opština na najnižom stopom izlaznosti u Crnoj Gori. U opštini se, prema posljednjem popisu iz 2011. godine, stanovištvo u najvećem procentu (preko 80 %) izjašnjavaju kao Bošnjaci.

Izlaznost na lokalnim izborima u Petnjici 2021. godine je 45,74%, što je za 3,81% manje nego na parlamentarnim, odnosno 2,7% na lokalnim izborima 2017. godine (grafikoni ispod).

U odnosu na političke subjekte koji su učestvovali 2017. godine, jedina novina je da je nekadašnja Bošnjačka demokratska zajednica (BDZ) u međuvremenu preimovana u Stranku pravde i pomirenja (SPP) koja djeluje na nacionalnom nivou u okviru koalicije “Crno na bijelo”, dok su ostali politički akteri ostali isti.

U tabeli ispod, prikazani su politički akteri koji su učestvovali u prethodna tri izborna ciklusa koji su se ticali lokalnog i nacionalnog nivoa i rezultati prema broju glasova, mandata i procenata.

	Lokalni izbori 2021.			Parlamentarni izbori 2020.		Lokalni izbori 2017.		
	%	Broj glasova	Broj mandata	%	Broj glasova	%	Broj glasova	Broj mandata
Bošnjačka stranka	18,69	532	6	15,77	482	14,63	441	5

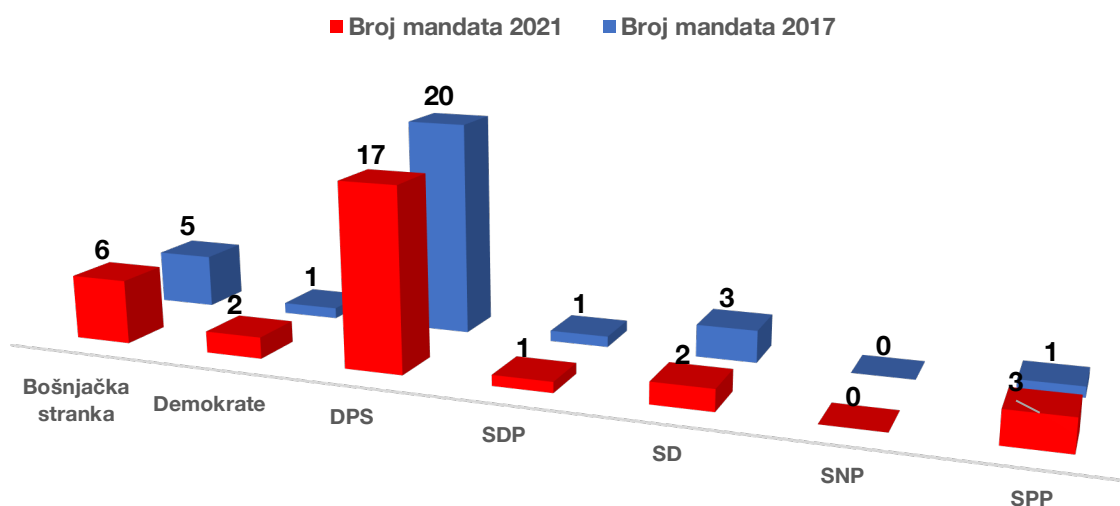
⁵ Na osnovu konačnih rezultata izbora za izbor odbornika u SO Mojkovac i Skupštinu Prijestonice Cetinje, te privremenih rezultata izbora za izbor odbornika u SO Petnjica.

Demokrate	7,38	210	2	1,01	31	3,25	98	1
DPS	48,16	1371	17	64,33	1966	57,9	1745	20
SDP	4,25	121	1	2,42	74	5,11	154	1
SD	7,41	211	2	12,34	377	11,55	348	3
SNP	2,88	82	0	1,11 ⁶	34	1,86	56	0
SPP	11,24	320	3	2,88 ⁷	88	3,42 ⁸	103	1

Upoređujući ostvarene rezultate 2021. godine, zaključuje se da SPP ostvaruje najveći stepen rasta i to za oko 3 puta više nego 2017. godine, a skoro 4 puta u odnosu na 2020. Nadalje, Demokrate bilježe duplo bolji rezultat u odnosu na 2017. godinu odnosno skoro 7 puta bolji rezultat nego 2020. godine. Bošnjačka stranka (BS), iako u opoziciji na nacionalnom nivou, bilježi kontinuitani rast podrške koji joj obezbjeđuje jedan mandat više u odnosu na 2017. godinu.

DPS je imao podršku od oko 64% podrške na parlamentarnim izborima, dok je na ovim lokalnim izborima ostvario oko 48%. Slično je i sa Socijaldemokrate Crne Gore (SD), koji je izgubio podršku od oko 4-5% svog biračkog tijela zbog čega će u ovom mandatu Skupštine opštine Petnjica imati jednog odbornika manje. Rast SPP, Demokrata i Bošnjačke stranke je na drugoj strani imao uticaj na značajan negativan trend DPS-a, jer su se njihovi glasovi odlili ka SPP i Bošnjačkoj stranci. Institucionalna prednost SPP i Demokrata sa državnog nivoa kroz javna preduzeća se reflektovala i na njihov uspjeh i prelivanje određenog broja glasova DPS i SD u njihovu korist. Bošnjačka stranka je u prethodnom periodu uložila dodatni napor na okupljanju Bošnjaka pod krovom partije nacionalne manjine što je rezultiralo njihovim uspjehom.

Ovakav rezultat se oslikava i na broj mandata, pa iako je DPS osvojio apsolutnu vlast, broj mandata je smanjen sa 20 na 17, te SD sa 3 na 2. Sa druge strane, broj mandata je povećan za po jedan u korist SPP, Demokrata i Bošnjačke stranke.

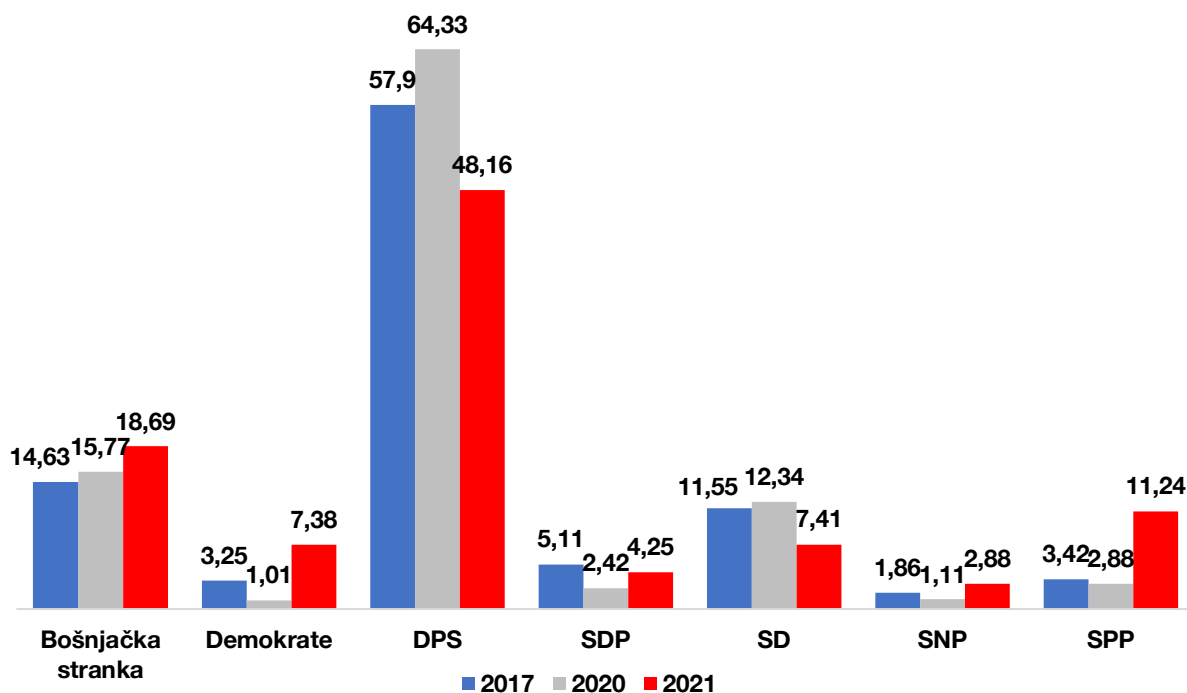

⁶ SNP je učestvovao na parlamentarnim izborima u koaliciji „Za budućnost Crne Gore“

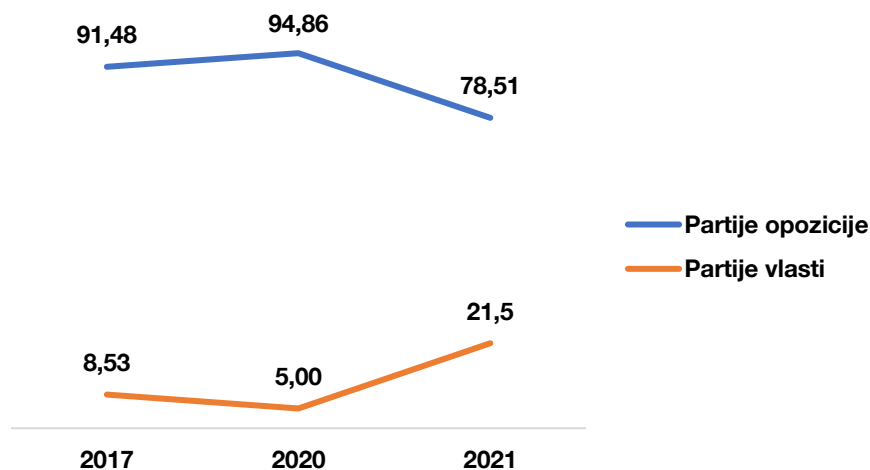
⁷ SPP je učestvovao na parlamentarnim izborima kao dio koalicije „Crno na bijelo“

⁸ SPP je na izborima u 2017. godini učestvovao kao BDZ

Analizirajući trend u okviru tri izborna ciklusa (prikazano na grafikonu ispod), a izuzimajući Bošnjačku stranku, partije nekadašnje državne vlasti - DPS i SD jesu gubitnici izbora u Petnjici.

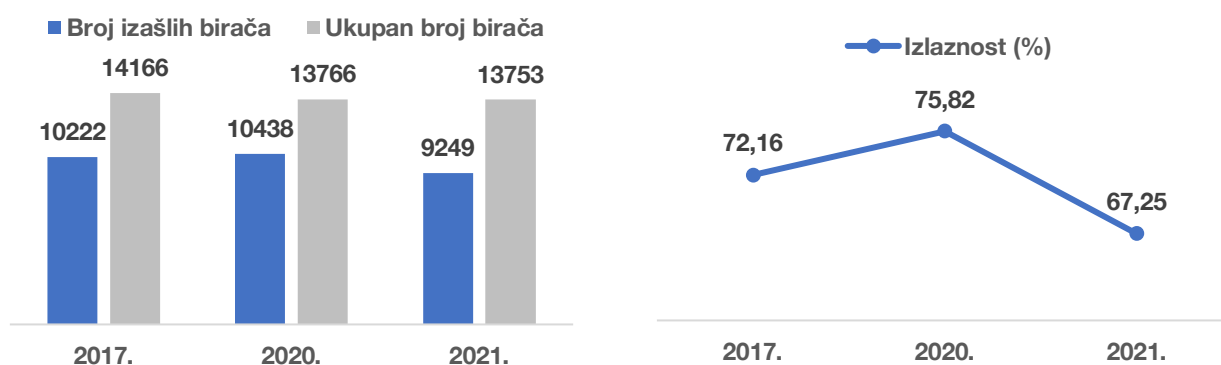
Imajući u vidu promjenu vlasti na parlamentarnim izborima, na narednom grafikonu je prikazano kretanje biračkog tijela nacionalne opozicije i vlasti u ovoj opštini. U odnosu na 2020. godinu biračko tijelo opozicije (DPS, SD, Socijaldemokratska partija Crne Gore (SDP) i BS) je za oko 16% manje, a istovremeno se biračko tijelo vlasti povećalo za isti procenat.

PRIJESTONICA CETINJE

DPS je samostalno ili sa svojim koalicionim partnerima u prethodne dvije decenije bio lokalna vlast. Ni nakon dvije decenije obećanja, građani Cetinja nijesu osjetili bolji životni standard, a posljedice loše privatizacije i nerješavanja ključnih egzistencijalnih pitanja samo negativno utiču na migracije stanovništva Cetinja prema južnim opštinama ili van zemlje. Broj birača u Prijestonici se kreće oko 14 hiljada, a u svim dosadašnjim izbornim ciklusima za lokalni ili nacionalni nivo, izlaznost je na nivou od oko 70 %. U Prijestonici se, prema posljednjem popisu iz 2011. godine, stanovništvo u najvećem procentu (preko 90 %) izjašnjavaju kao Crnogorci.

Izlaznost na lokalnim izborima u Cetinju 2021. godine je 67,25%, što je za 8,57% manje nego na parlamentarnim odnosno 4,91% na lokalnim izborima 2017. godine (grafikoni ispod).

Političke partije Demokratski front (DF), Pozitivna Crna Gora i Crnogorska nijesu predavali svoje izborne liste za učestvovanje na ovogodišnjim lokalnim izborima, dok je učestvovala nova lokalna partija Ekološka Knjaževina Crna Gora koja nije imala dovoljan broj glasova za ulazak u lokalni parlament.

U tabeli ispod, prikazani su politički akteri koji su učestvovali u prethodna tri izborna ciklusa koji su se ticali lokalnog i nacionalnog nivoa i rezultati prema broju glasova, mandata i procenata.

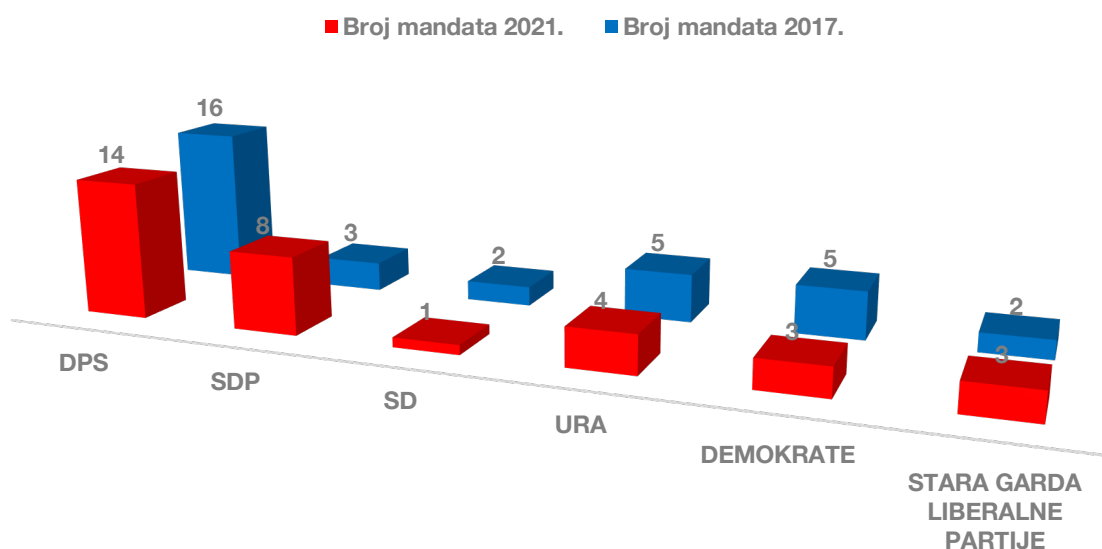
	Lokalni izbori 2021.			Parlamentarni izbori 2020.		Lokalni izbori 2017.		
	%	Broj glasova	Broj mandata	%	Broj glasova	%	Broj glasova	Broj mandata
DPS	40,55	3669	14	52,28	5353	44,06	4390	16
SDP	22,45	2031	8	13,36	1368	9,29	926	3
SD	4,3	389	1	5,39	552	5,81	579	2
GP URA	11,01	996	4	13,05	1336	14,39	1434	5
DEMOKRATE	9,7	878	3	6,7	686	13,8	1375	5
SNP	1,49	135	0			0,84	84	0
DF				8,66	887	1,96	195	0

STARA GARDA LIBERALNE PARTIJE	9,14	827	3	-	-	6,74	627	2
CRNOGORSKA	-	-	-	-	-	1,95	194	0
POZITIVNA	-	-	-	-	-	1,14	827	0
EKOLOŠKA KNJAŽEVINA STARA CRNA GORA	1,36	123	0	-	-	-	-	-

Na ovim izborima SDP je ostvario skoro dva i po puta veću podršku nego na prethodnim lokalnim izborima i svakako jeste pobjednik izbora u ovoj opštini. Uprkos euforiji Demokrata i GP URA, u izbornoj noći, komparacijom ovogodišnjih i rezultata od 2017. godine, govorimo o negativnom trendu kada je u pitanju podrška ovim partijama. Nakon dešavanja 5. septembra, veoma zapaljive retorike od strane svih političkih aktera na nacionalnom i lokalnom nivou, te njihovog stalnog prepucavanja oko dešavanja u Cetinju nije se mogao očekivati bolji rezultat u korist vladajućih partija na državnom nivou, zbog čega je najviše profitirao SDP u Cetinju. Ipak, čini se da je i nešto slabiji rezultat GP URA i Demokata nego na prethodnim lokalnim izborima u Cetinju bio izuzetan rezultat za ove partije usljed navedenog. Uprkos tome, njihov rezultat ne dovodi do sigurne smjene DPS-a iako DPS bilježi negativan trend podrške.

S obzirom da se preko 90% stanovništva u Cetinju izjašnjavaju kao Crnogorci, odliv DPS glasova može biti isključivo prema državotvornim ili procnogorskih partijama. S tim u vezi, ne iznenađuje da su se građani Cetinja, a nekadašnji birači DPS-a opredijelili za SDP i Staru gardu Liberalnog saveza. Sa druge strane, pored niza drugih faktora, slabljenje SD-a se može smatrati kolateralnom štetom jer je biračko tijelo svjesno da glasanjem za SD glas daju DPS-u kao tradicionalnom koalicionom partneru, što se odrazilo na izborni rezultat SDP i Stare garde Liberalnog saveza.

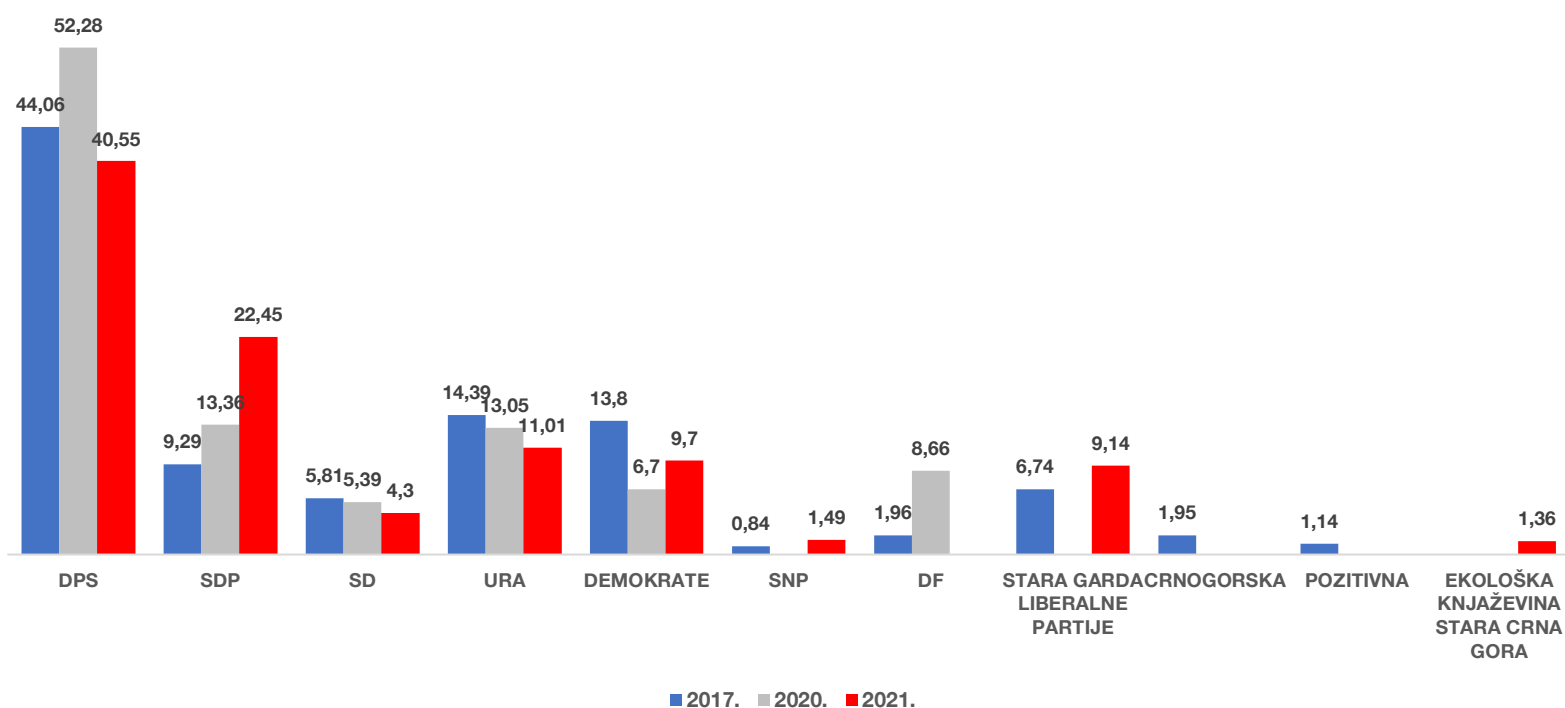
Posljedično broj mandata DPS-a smanjen je sa 16 na 14, te SD sa 4 na 2. Osim njih, manji broj predstavnika u lokalnom parlamentu će biti i GP URA (sa 5 na 4) i Demokrate (sa 5 na 3).

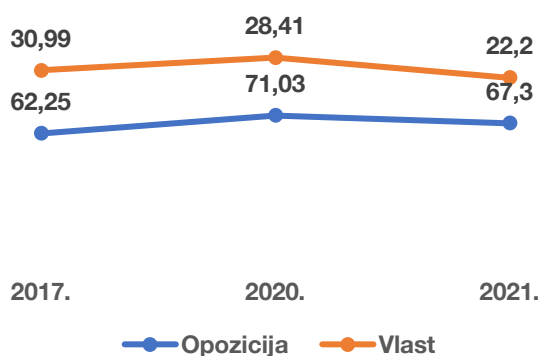
Na drugoj strani, novom sazivu Skupštine Prijestonice će biti više 5 predstavnika SDP-a i jednog Stare garde.

Iako je sav fokus u vezi sa postizbornom kombinacijom usmjeren ka SDP-u, treba napomenuti da rast Stare garde Liberalnog saveza koji, bez obzira na uspjeh SDP-a, ostaju ključni faktor za formiranje nove vlasti u Cetinju. Izuzimajući koaliranje DPS-a i SDP-a, bez podrške Stare garde Liberalnog saveza, ni DPS na jednoj odnosno SDP, GP URA i Demokrate na drugoj strani, ne mogu formirati vlast.

Analizirajući trend podrške, slično kao i u Petnjici, partije nekadašnje državne vlasti - DPS i SD jesu gubitnici izbora, ali i partije nove vlasti jer GP URA u kontinuitetu bilježi pad podrške dok su Demokrate u poređenju sa rezultatom na lokalnim izborima 2017. ostvarili značajno manju podršku.

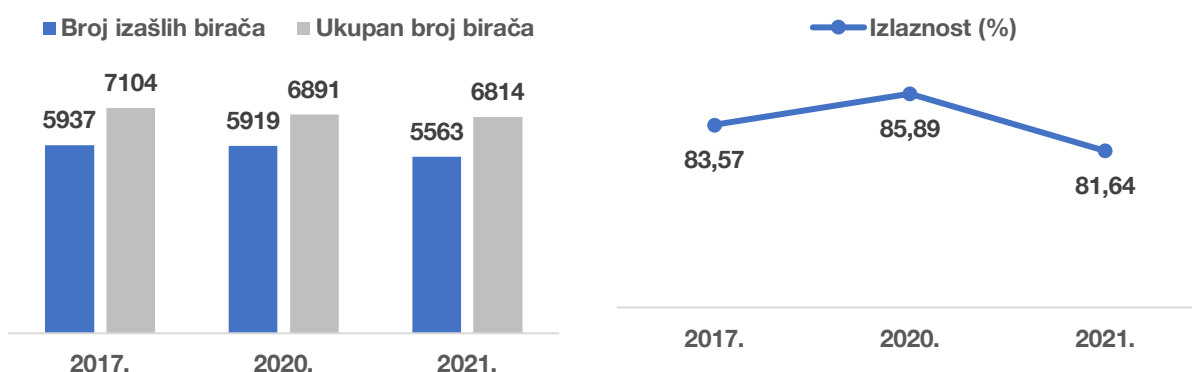
Izuzimajući Staru gardu Liberalnog saveza na grafiku ispod, čiji je udio 6,74% (2017.) i 9,14% (2021.), biračko tijelo partija nacionalne vlasti i opozicije bilježi trend pada u odnosu na parlamentarne izbore 2020. godine i to za oko 6% partije vlasti i oko 4% partije opozicije. S tim u vezi, pad podrške opozicije bi bio veći da nije SDP ostvario izuzetan rast.

OPŠTINA MOJKOVAC

Slično kao u Cetinju, DPS je samostalno ili u koaliciji vršio lokalnu vlast 16 godina. Opština, koju karakteriše kontinuiran negativan migracioni tok, broji oko sedam hiljada stanovnika sa etničkom strukturom od oko 60% Crnogoraca, 30% Srba sa oko 10% manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Broj birača se kreće oko šest hiljada, a u svim dosadašnjim izbornim ciklusima za lokalni ili nacionalni nivo, izlaznost je na nivou od oko 80 % što ih izdvaja kao opštinu sa veoma visokom stopom izlaznosti.

Izlaznost na lokalnim izborima u Mojkovcu 2021. godine je 81,64%, što je za 4,25% manje na parlamentarnim odnosno 1,93% na lokalnim izborima 2017. godine (grafikoni ispod).

SDP, za razliku od 2017. godine, nije predao svoju izbornu listu za učestvovanje na ovogodišnjim lokalnim izborima, dok je učestvovala nova lokalna partija Ne damo Mojkovac, kao i partija koja na nacionalnom nivou koalira sa DF – Ujedinjena Crna Gora. Takođe, za razliku od prethodnih izbora, DPS nije samostalno nastupao na ovim izborima već u koaliciji sa SD-om.

U tabeli ispod, prikazani su politički akteri koji su učestvovali u prethodna tri izborna ciklusa koji su se ticali lokalnog i nacionalnog nivoa i rezultati prema broju glasova, mandata i procenata.

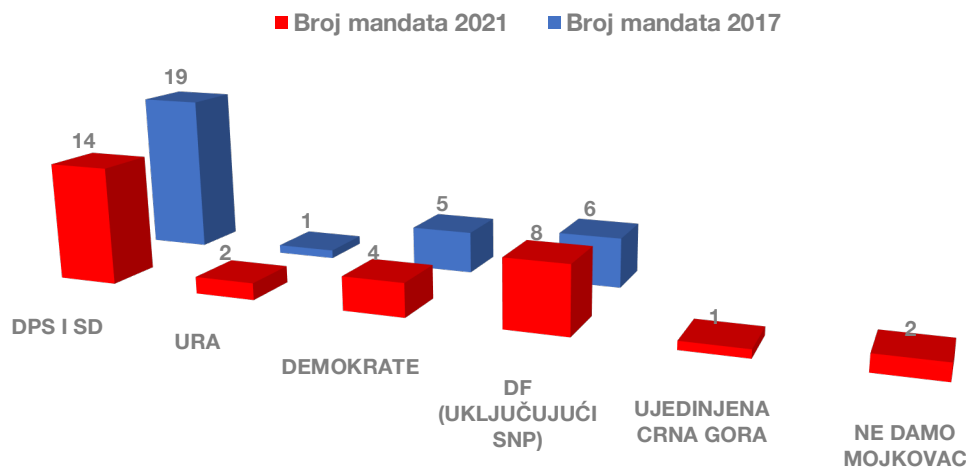
	Lokalni izbori 2021.			Parlamentarni izbori 2020.		Lokalni izbori 2017.		
	%	Broj glasova	Broj mandata	%	Broj glasova	%	Broj glasova	Broj mandata
DPS I SD	43,86	2395	14	47,74	2791	58,19	3405	19
GP URA	6,12	334	2	2,45	143	3,49	204	1
DEMOKRATE	13,46	735	4	10,74	628	17,14	1003	5
DF (uključujući SNP i Ujedinjenu Crnu Goru za 2020.)	24,18	1320	8	38,09	2227	19,82	1161	6
UJEDINJENA CRNA GORA	6,01	328	1			-	-	-

NE DAMO MOJKOVAC	6,37	348	2					
SDP	-	-	-	0,75	44	1,35	79	0

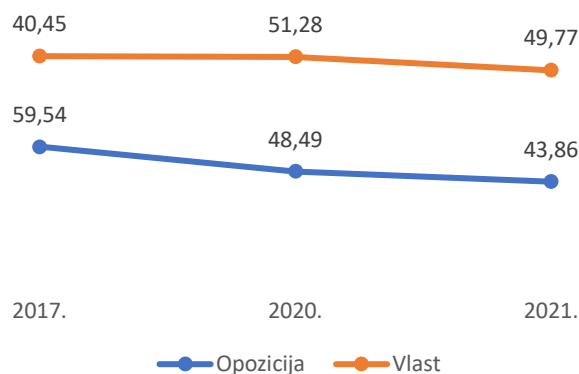
Od partija vlasti, GP URA i DF su uspjeli ostvariti bolji rezultat nego 2017. godine, s tim da je DF izgubio značajan broj glasova u odnosu na parlamentarne izbore i to za oko 13,91%. Ujedinjena Crna Gora je osvojila 6,01%, dok je partija „Ne damo Mojkovac“ dobila podršku od 6,37% građana. Ova partija je po prvi put učestvovala na lokalnim izborima i koja se nazvanično posmatra kao partija premijera zbog podrške koje su njegove ćerke pružile u preizbornom procesu. Demokrate su, kao i u Cetinju, izgubile značajan broj glasova i izgubile podršku biračkog tijela Mojkovca za oko 4%.

DPS i SD nastavile su negativan trend rasta, te od 2017. do 2021. godine mjerimo procentualni pad za oko 14,5%. Na primjeru opštine Mojkovac se najbolje ogleda institucionalna prednost koju je DPS i SD imao u prethodnim izbornim ciklusima. Naime, gubljenje institucionalne prednosti i državne vlasti ima značajne reperkusije po biračko tijelo uopšte, a posebno u onim mjestima gdje su veliku ulogu igrali visoki funkcioneri iz reda DPS-a i SD-a. Tim prije gubitak vlasti DPS-a u Mojkovcu ne iznenađuje, dok je sa druge strane neočekivano da se biračko tijelo DPS-a odliva i prema onim partijama koje su na potpunoj suprotnoj strani od DPS-a.

Prevedeno u broju mandata, partije trenutne vlasti zajedno sa lokalnom partijom Ne damo Mojkovac ima jedan mandat više od DPS i SD, dok će DPS i SD imati 5 predstavnika manje u Skupštini opštine Mojkovac.

Najveći gubitak mandata partije opozicije DPS i SD su doživjele u Mojkovcu u poređenju sa Petnjicom i Cetinjom. Izuzimajući lokalnu partiju Ne damo Mojkovac koja ima 6,37% podrške birača, partije parlamentarne većine zbirno gledano bilježe pad podrške za oko 1,5%, dok partije vlasti imaju manju podršku za oko 5%.

PREGLED ZBIRNIH REZULTATA LOKALNIH IZBORA PREMA PARTIJAMA VLASTI I PARTIJAMA OPOZICIJE U SVE TRI OPŠTINE

Ako se govori o ukupnom ili zbirnom rezultatu svih političkih aktera koji su učestvovali u izborima u sve tri opštine ne možemo govoriti ni o jednoj političkoj partiji ili koaliciji kao pobjedniku. Nijedna politička partija ili koalicija nije ostvarila trend rasta u sve tri opštine u odnosu na rezultate lokalnih 2017. ili parlamentarnih izbora 2020. godine. Partije vlasti ne mogu biti zadovoljne ovim rezultatima, jer oni pokazuju da njihovo djelovanje nije u tolikoj mjeri pozitivno, jer ne utiče na sticanje novog biračkog tijela, već samo uspijevaju da sačuvaju ono biračko tijelo koje su imali u prethodnom izbornom ciklusu uprkos značajnim prednostima koje kao partije vlasti imaju te služeći se po veoma sličnim metodama poput nekadašnje vlasti.

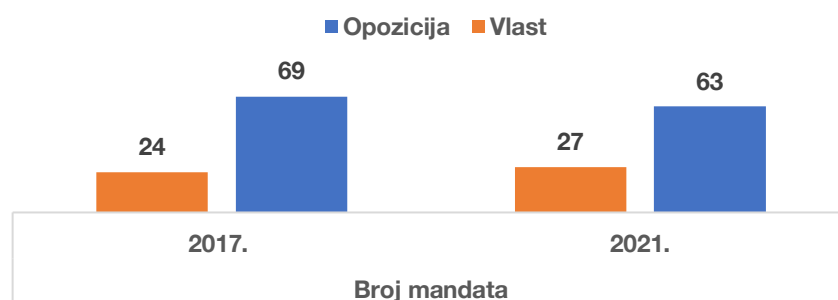
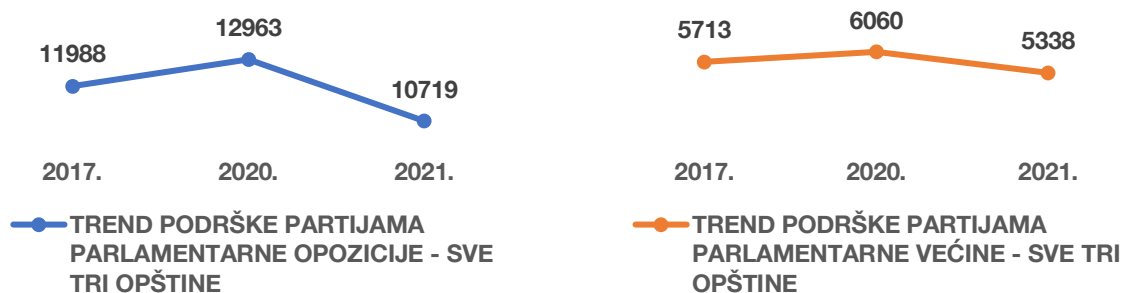
Iako ove tri opštine, sa različitih aspekata, nijesu reprezent koji bi se mogao koristiti za političke poruke ili da budu okosnica za rješavanje političke krize, nedvosmisleno se mogu predstaviti ključni nalazi koji mogu biti veoma značajni za dalje postupanje partija vlasti i opozicije.

Naime, veoma je evidentno da su gubitnici partije nekadašnje vlasti - DPS i SD jer u svim opštinama bilježe isključivo trend pada podrške birača. U tom kontekstu, važno je istaći da podrška DPS-u pada u opštinama koja su uporišta DPS-a i gdje je u dužem vremenskom periodu osvajao gotovo apsolutnu vlast. Negativan trend podrške, nakon Nikšića, Herceg Novog i Tivta se nastavlja i u Petnjici, Cetinju i Mojkovcu. Ovakav negativan trend je veoma indikativan jer govori da birači poručuju da 1) zakon o slobodi vjeroispovijesti nije bio jedini razlog što su na parlamentarnim izborima 2020. izgubili značajnu podršku odnosno da je bio samo inicijalna kapisla za gubitak podrške birača, 2) tzv. reformisanje stranke, korjenito strateško planiranje u susret novim izborima na nacionalnom i lokalnom nivou, te konsolidovanje nakon parlamentarnih izbora nije bilo uspješno, 3) neki vanredni parlamentarni izbori ne bi bili u korist DPS-a usljed domino efekta koji je započet u Nikšiću a nastavio se u ostalim opštinama i 4) manjinska vlada koju bi podržao DPS ili u kojoj bi DPS učestvovao imala bi negativne posledice po onaj dio nove parlamentarne većine koji bi se odlučio na taj korak.

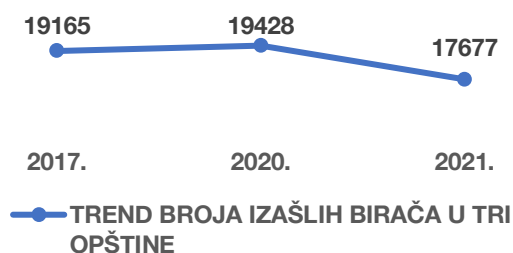
S druge strane, i nakon godinu dana od formiranja nove parlamentarne većine partijama vlasti je i dalje jedini zajednički imenitelj ostalo svrgavanje DPS-a uz snažno zalaganje za partijske interese, a „tradicionalni koalicioni partneri“ se nazivaju kada je potrebno ostvariti većinu na lokalnom nivou iako na nacionalnom nivou poruke koje upućuju jedni drugima se nikako ne mogu razumijeti ili opravdati ako su partneri. Koaliranje ideološki heterogenih partija i

smjenjivanja DPS-a po svaku cijenu, do sada se nije pokazalo kao uspješno rješenje za građane u nekoliko opština, ali ni na državnom nivou, i preostaje da se pronađe model koji bi ovakva koaliranja rezultirao u uspješan eksperiment. Dodatno, manji broj glasova koje su ostvarile partije vlasti očekivan je usljed izostanka očekivanih rezultata i nezalaganje parlamentarne većine za rješavanje političko-institucionalne krize u kojoj se nalazi Crna Gora.

Postojeće stanje i kod partija vlasti i partija opozicije prepoznali su i sami birači, te u ukupnom zbiru glasova partijama vlasti (DF i partije koje su dio koalicije Za budućnost Crne Gore a koje su učestvovala na lokalnim izborima, GP URA i Demokrate) i opozicije (DPS, SD, SDP i BS) mjerimo pad podrške⁹ i to za 2244 glasova partijama vlasti, odnosno 722 glasa partijama opozicije. U odnosu na broj mandata partije opozicije su izgubile 6 mandata, a partije vlasti dobile 3 mandata.

Broj apstinenata se povećava od 2020. do danas. Od parlamentarnih izbora, kada je u ove tri opštine izašlo 19,428 birača, na ovogodišnjim lokalnim izborima ih je bilo manje za 1,751 odnosno za oko 10% manje. Poruka je jasna da je sve veći broj nezadovoljnih birača koji su i nakon smjene vlasti uvidjeli da se nije prestalo sa negativnim praksama i da je potrebne korjenite promjene kojima je na agendi poboljšanje životnog standarda, a ne nacionalno-identitetska pitanja.

⁹ Iz ovog zbirnog rezultata izostavljeni su rezultati Stare garde Liberalnog saveza, kao i liste Ne damo Mojkovac jer nijedna od navedenih ne pripada vlasti ili opoziciji na nacionalnom nivou

Umjesto zaključka

Posledice ovakvih rezultata lokalnih izbora u ove tri opštine, ali i Nikšiću, Herceg Novom i Tivtu, Kotoru i Budvi da je koalicioni kapacitet DPS-a sve manji, dok sa druge strane partije nove parlamentarne većine na veoma težak način ostvaruju mogućnost saradnje posebno sa aspekta stabilnosti i funkcionalnosti.

Ovakva politička situacija i nestabilnost koalicija heterogenih političkih partija na nacionalnom i lokalnom nivou upućuje da je neophodno izvršiti određeno pregrupisavanje koje bi obezbijedilo rješenje društveno-političke krize. Opcije za pregrupisavanje mogu biti različite, ali najčešće se govori o 1) objedinjavanju procnogorskih partija kako bi se okupilo biračko tijelo i nadomjestio pad sopstvenog rejtinga pojedinačnih političkih subjekata ili 2) objedinjavanju proevropskih snaga kako bi se dodatno ojačalo biračko tijelo gdje bi podrška birača bila usmjerena na napredak na evropskom putu, a ne bazirana na nacionalnim simbolima, a od političkih subjekata koji imaju slične ideologije.

Ukoliko bi se dogodila konsolidacija političkih grupacija prema nekoj od navedenih opcija, potrebno je blagovremeno raditi na realizaciji kako bi se biračko tijelo adekvatno upoznao prije novih izbornim ciklusa na lokalnom i nacionalnom nivou.

S obzirom na polarizaciju građana koju DF sa jedne strane odnosno DPS sa druge strane izazivaju u crnogorskom biračkom tijelu, ostaje pitanje njihovog političkog djelovanje i pozicije u odnosu na ove dvije opcije i na koji način bi se njihovo biračko tijelo ponašalo u odnosu na te dvije opcije.